

Oppland bonde- og småbrukarlag v/Annette Jørstad
Industrigata 56
2619 LILLEHAMMER

Trondheim, 19.06.2019

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2019/5146

Saksbehandler:
Anders Braa

Avslag på søknader om ekstraordinære uttak av jerv i region 3, Oppland, i 2019

Miljødirektoratet avslår søknader om skadefelling av jerv i deler av region 3, jf. lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 13 jf. §§ 1 og 3.

Vi viser til følgende brev:

- Brev fra Nordre Land kommune av 16. mai 2019, med anmodning om uttak av jerv i kommunene Gausdal, Nordre Land, og tilliggende kommuner, som forebyggende tiltak mot skader på beitedyr.
- Felles brev fra Oppland Bonde- og Småbrukarlag, Oppland Sau og Geit og Oppland Bondelag av 14. mai 2019 med anmodning om uttak av jerv og gaupe som forebyggende tiltak mot skade på beitedyr. I brevet legges det vekt på at restkvoter må tas ut og bestandene må tilpasses forvaltningsmålene for regionen.
- Felles brev fra Lesja og Dovre kommune av 3. april 2019 med søknad om uttak av jerv. Søknaden peker spesielt på store tap i Lesjaskog beiteområde tidligere år og behov for å regulere ned bestanden mot bestandsmålet på 4 årlige ynglinger i region 3.

Felles for alle brev er at de viser til skadepotensiale på utmarksbeite for bufe eller tamrein. Alle søker om uttak av enkelt dyr eller uttak av ynglehi av jerv.

Lovgrunnlag

Søknad om felling av jerv for å forhindre fremtidige skader på beitedyr behandles etter forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 13:

Miljødirektoratet kan fatte vedtak om skadefelling, kvote for betinget skadefelling, kvote for lisensfelling av gaupe, jerv, bjørn og ulv eller kvotejakt for gaupe av eget tiltak eller etter søknad. (...)

Med skadefelling forstås i denne sammenheng felling "... for å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk vann eller annen eiendom, (...)", som nevnt i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd bokstav b).

Det følger av naturmangfoldloven § 18 annet ledd at vedtak om skadefelling bare kan treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte, jf. også norske forpliktelser etter Bernkonvensjonen.

Miljødirektoratet har anledning til å fatte vedtak om forebyggende skadefelling av jerv av eget tiltak. Dette er i rovviltforliket omtalt som ekstraordinært uttak, og hjemmelen er naturmangfoldloven § 18 tredje ledd:

Myndigheten etter loven kan av eget tiltak iverksette uttak med formål som nevnt i første ledd bokstav a til d og g, jf. annet ledd. Uttaket regnes ikke som enkeltvedtak, og kan om nødvendig skje på annens eiendom. Kongen kan gi nærmere forskrift om slikt uttak. (...)

Vi viser forøvrig til rovviltforliket i Stortinget i 2011, Representantforslag 163 S (2010 - 2011), om fortolking av gjeldende regelverk.

Naturmangfoldloven §§ 8 og 10 er vurdert i behandlingen av denne saken, jf samme lov §7. §§ 9, 11 og 12 er mindre aktuelle i denne saken (prinsipper for offentlig beslutningstaking).

Bestandssituasjon for jerv og overvåking

Vi legger til grunn nasjonal status for bestandssituasjonen av jerv i vedlegg "Grunnlag for skadefelling av jerv i Norge 2019".

I rovviltregion 3 er det fastsatt et bestandsmål på 4 årlige ynglinger av jerv. Året 2018 ble det påvist 4 ynglinger av jerv i regionen, og i de to foregående årene ble det påvist henholdsvis 6 og 7 ynglinger (brev fra Rovdata av 15. mai 2019).

Av de 4 ynglingene i 2018 ble det ikke gjennomført uttak av ynglinger i region 3. Etter uttak av yngleri i 2017, er gjennomsnittlig antall jerveynglinger siste tre år 5 i regionen.

Overvåkingssesongen pågår 1. februar til og med 31. juli, og så langt i sesongen er det påvist 6 dokumenterte eller antatt sikre jerveynglinger i 2019 i region 3. 1 yngling er tatt ut av Statens naturoppsyn. Samlet status for ynglinger i 2019 vil ikke foreligge før i oktober.

Rovviltnemnden i region 3 vedtok 17. januar en kvote for lisensfelling på jerv på 8 jerv (maks 4 hunndyr). I lisensfelling 2018/2019, som begynte 10. september 2018, er 58 jerver belastet kvoten på i alt 107 jerver i Norge. I region 3 er 4 jerver (3 tisper) belastet lisensfellingskvoten i sesongen 2018/2019.

I perioden etter 15. februar 2019 er det felt i alt 3 jerver i region 3. 1 tisper og 2 valper er felt i Øyer kommune i forbindelse med hiuttak.

Skadesituasjon og erstatning for rovviltskader

Fylkesmannen i Oppland utbetalte erstatning for 1286 sau og lam som tap til jerv i 2018. Tap til jerv representerte 54 % av alle tap av sau og lam som ble erstattet som tapt til rovvilt i Oppland i 2018.

Miljødirektoratet sine vurderinger

Miljødirektoratet har vurdert innspill, anmodninger og søknader om uttak sett i sammenheng med fortløpende informasjon og kunnskap om bestand av jerv som er samlet gjennom overvåkingsperioden for jerv. Våre vurderinger er gjort med bakgrunn i forvaltningsområdet for jerv, beiteprioriterte områder, kunnskap om skadehistorikk, skadepotensiale, anbefalinger fra rovviltnemnda, kunnskap om bestanden samt vær og klimatiske muligheter for iverksetting av uttak.

Vi viser til Miljødirektoratet sine vurderinger og bakgrunnsinformasjon for vedtaket i vedlegget "Grunnlag for skadefelling av jerv i Norge 2018".

Direktoratet konstaterer at lisensfelling ikke har vært tilstrekkelig for å regulere bestanden av jerv og dermed redusere skadepotensiale overfor beitenæringen i enkelte områder av region 3. Vi har derfor vedtatt å iverksette ekstraordinært uttak av ynglehi i Øyer kommune i vår.

Skadehistorikk og skadepotensiale for sau og tamrein er gitt avgjørende vekt i vurderingen av søknadene som i dette tilfellet har fått avslag. Den geografisk differensierte forvaltningen av jerv nedfelt i forvaltningsplanen for region 3, bestandssituasjonen for jerv, og nemnda sin prioritering av aktuelle områder for uttak er andre moment som direktoratet har vektlagt i vår vurdering.

Vi legger til grunn nasjonal status for jerv og lovgrunnlaget i vedlegg "Grunnlag for skadefelling av jerv i Norge 2018".

Direktoratet har forståelse for at søkerne er bekymret for faren for tap av sau og tamrein til jerv i kommende beitesesong. Vi vurderer imidlertid at skadepotensialet og hensynet til bestandssituasjonen for regionen som helhet ikke tilsier at det er grunnlag for å iverksette fellingsforsøk.

Klage

Vedtaket kan påklages til Klima- og miljødepartementet innen 3 uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. En eventuell klage skal fremsettes for Miljødirektoratet, jf. § 32.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Susanne Hanssen
fung. seksjonsleder

Anders Braa
seniorrådgiver

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:

Fylkesmannen i Innlandet	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
Rovviltneemnda region 3, v /Fylkesmannen i Innlandet	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
Klima- og miljødepartementet	Postboks 8013 Dep	0030	OSLO
Landbruks- og matdepartementet	Postboks 8007 Dep	0030	OSLO
Mattilsynet	Postboks 383	2381	Brumunddal

Vedlegg

1 Grunnlag for skadefelling av jerv i Norge i 2019